

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

TEZ HAZIRLAMA, YAZIM VE İNCELEME YÖNERGESİ

PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu yönerge 21/08/2020 tarihli ve 31220 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ticaret Uzmanlığı Yönetmeliği'nin 22 inci maddesine istinaden hazırlanmış olup 4 adet ek ve toplam 34 sayfadan oluşmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç ve Kapsam

Madde 1- (1) Bu yönergenin amacı, 21/08/2020 tarihli ve 31220 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ticaret Uzmanlığı Yönetmeliği’nin 19 uncu maddesinde belirtilen şartları haiz Ticaret Uzman Yardımcıları tarafından Ticaret Bakanlığı’nın görev ve faaliyet alanına giren konularda hazırlanacak “Ticaret Bakanlığı Uzmanlık Tezi”nin yazımında süreç, usul ve esasları belirleyerek belli bir standardı sağlamaktır.

Dayanak

Madde 2- (1) Bu yönerge Ticaret Uzmanlığı Yönetmeliği’nin 22 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 - (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Bakan: Ticaret Bakanını,
- b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- c) Uzman Yardımcısı : Ticaret Uzman Yardımcısını,
- ç) Uzman: Ticaret Uzmanını,
- d) Tez: Ticaret Uzmanlığı Tezini,
- e) Danışman : Tez Danışmanını,
- f) Yönetmelik: Ticaret Uzmanlığı Yönetmeliğini,
- g) Birim amiri: Bakanlık merkez teşkilatındaki hizmet birimlerinin en üst amirlerini,
- ğ) Genel Müdürlük: Personel Genel Müdürlüğünü,
- h) Tez jürisi: Uzman Yardımcısının uzmanlık tezini değerlendiren jüriyi
- ı) Yönerge: Ticaret Uzmanlığı Tez Hazırlama, Yazım ve İnceleme Yönergesini

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Tez Konusu ve Tez Danışmanın Belirlenmesi

Madde 4- (1) Uzman yardımcısı, uzmanlık tezi hazırlamaya hak kazandığı tarihi takip eden otuz gün içinde Bakanlığın görev alanı ile ilgili konularda üç tez konusu belirleyip EK-1’de yer alan Tez Önerisi Bildirim Formunu hazırlayarak birimine sunar.

(2) Aynı konunun birden fazla aday tarafından birinci tercih olarak belirtilmesi durumunda, ilgili Birim amiri söz konusu adaylardan yeni konu seçmelerini talep eder.

(3) Birim amiri tez konularından birinin veya birkaçının uygun olmadığını düşünürse aday yeni tez konuları seçerek birim amirine sunar.

(4) Tez Önerisi Bildirim Formu aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde hazırlanır.

(a) **Tezin Konusu ve Araştırma Sorusu:** Hazırlanacak tezin konu başlığı ve tezde cevabı aranan asıl sorunun ne olduğu belirtilir. Araştırma sorusu birden fazla olabilir ancak konunun fazla geniş olmaması, spesifik ve bir tez içerisinde tamamlanabilir bir konu olması gerekmektedir.

(b) **Tezin Amacı:** Tez konusunun neden seçildiği, yapılan çalışmanın Bakanlığa ve akademik literatüre ne katkı sağlayacağı açıkça belirtilir.

(c) **Temel Argüman:** Mevcut literatürde tez konusuna ilişkin temel argümanın ne olduğu ve tartışmaların ne üzerine yapıldığı belirtildikten sonra adayın tezini hazırlarken savunacağı argümanın ve ulaşmayı hedeflediği sonucun ne olduğu ortaya konulur.

(ç) **Gereç ve Yöntemler (Metodoloji):** Adayın hedeflediği ve/veya öngördüğü sonuca nasıl ulaşacağını belirten gereç ve yöntemler açıklanır. Tez hazırlanırken nitel veya nicel yöntemlerden hangisinin kullanılacağı; durum analizi, örnek olay incelemesi, karşılaştırmalı analiz veya diğer inceleme yöntemlerinden hangisinin takip edileceği, tezde kullanılacak veri/veri setinin içeriği ve kaynağı, kullanılacak yöntem vasıtasıyla elde edilen verinin nasıl işleneceği ve yönetime ilişkin diğer hususlar ortaya konulur.

(d) **Başlangıç Kaynakçası:** Hazırlanacak tezi tamamlamak için başvurulacak yeterli sayıda akademik kaynağın mevcut olduğunu belirten ve tez konusuna dair daha önce yapılmış çalışmalarını içeren bir literatür taraması yapılarak en az beş kaynaktan oluşan bir başlangıç kaynakçası sunulur.

Madde 5- (1) Yönetmeliğin 20 nci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde, ilgili birim amiri tarafından on gün içinde belirlenen tez konusu ve tez danışmanı, aynı süre içinde Genel Müdürlüğe yazılı olarak bildirilir.

Madde 6- (1) Aday, tezi hazırlarken her aşamada tez danışmanının onayını alır ve Yönetmeliğin 20 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen tebliğ tarihinden başlamak üzere altıncı ayın sonunda olgunlaştırılmış taslağı birim amirinin onayına sunar.

(2) Tez konusunun devam ettirilmesinde sakınca görülmesi, araştırılan tezin sonuçlandırılmayacağına düşünülmesi veya yeterli verinin ve kaynağın bulunamaması hallerinde, Yönetmeliğin 20 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen haktan faydalanmamış olmak kaydıyla adaydan tez konusunu değiştirmesi talep edilir ve uygun görülen tez konusu ve danışmanı Genel Müdürlüğe yazılı olarak iletilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tezin Teslimi ve Tez Jürisi Tarafından Değerlendirme

Tezin Teslimi

Madde 7- (1) Aday, en geç bir yıl içerisinde tezini tamamlayarak elektronik ortamdaki kopyasını (“pdf” formatında) EK-4’te yer alan Etik Kurallara Uygunluk Beyanı ile birlikte tez hakkındaki görüşlerini ve uzman yardımcısının çalışmalarını içeren tez danışmanı değerlendirme raporunu Yönetmeliğin 23 üncü maddesine uygun olarak Genel Müdürlüğe iletilmek üzere birimine teslim eder.

(2) Genel Müdürlük, tezleri incelemek üzere tez jürisine gönderdikten sonra aday bu yönergeye uygun olarak hazırlanan tezin yazılı nüshasını (spiralli) Tez Jürisine teslim eder.

Tez Jürisi Tarafından Değerlendirme

Madde 8- (1) Aday tarafından Yönetmeliğin 23 üncü maddesine uygun olarak teslim edilen tez, Yönetmeliğin 21 inci maddesine istinaden oluşturulan Tez Jürisi tarafından incelenir ve tezin jüri üyelerine teslimini müteakip en geç altmış gün içinde aday tez savunması gerçekleştirir.

(2) Tez savunmasında, adayın tez konusu; tezin bilimsel çalışma esasları ve etiğine uygunluğu, literatüre katkısı, yönteminin doğruluğu ve geçerliliği, veri setini işleme şekli, ortaya koyduğu bulgular ve sonuçlar, tezin özgünlüğü ve yönergede belirtilen biçimsel hususlara uygunluğu ile adayın anlatım ve muhakeme gücü gibi becerileri incelenmek suretiyle EK-2’de yer alan “Tez Değerlendirme ve Puanlama Tablosu” kullanılarak puanlamaya tabi tutulur.

(3) Her bir jüri üyesinin vereceği puan sonrası, aritmetik ortalaması yüz tam puan üzerinden en az yetmiş olan adayların tezi başarılı kabul edilir. Uzmanlık tezi yeterli kabul edilen söz konusu adaylar Yönetmeliğin 27 nci maddesi çerçevesinde Yeterlik Sınavına girmeye hak kazanır.

(4) Tezi yetersiz bulunan adaylar hakkında Yönetmeliğin 25 inci maddesi uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Genel Biçim ve Yazım Esasları

Kullanılacak Kağıt ve Yazı Biçimi

Madde 9- (1) Daha önce başka bir kurum veya kuruluşta uzmanlık, yüksek lisans ve doktora tezi veya başka bir ad altında aynı şekilde incelenip savunulmamış olan tez Türkçe olarak, akıcı ve anlaşılır bir dille üçüncü şahıs anlatımıyla yazılır.

(2) Tez, A4 standardında (210 mm x 297 mm) birinci hamur beyaz kağıda 12 punto olarak Times New Roman yazı tipiyle bilgisayarda gelişmiş bir sözcük işlem paketi (Microsoft Word vb) kullanılarak yazılır. Tablo ve çizelge içleri ile dipnotlar 10 punto ile yazılır.

(3) Kağıdın yalnızca bir yüzüne; üst ve sol kenarlarından 4 cm, alt ve sağ kenarlarından 2,5 cm boşluk bırakılarak; satır aralığı 1,5 satır, paragraf araları ise 2 satır tutulmak suretiyle yazılır. Şekillerin ve tabloların açıklamaları ile alıntılarının dipnotlarının ve kaynakça listesinin yazımında ise 1 satır aralığı kullanılır.

(4) Paragraflar 5 harf içeriden başlar ve her noktalama işaretinden sonra bir vuruşluk boşluk bırakılır. Vurgulanmak istenen sözcük ve cümleler “*italik*” olarak yazılır.

(5) Kapak sayfası ile “Tez Jürisi Kabul ve Onay Sayfası”na sayfa numarası konulmaz. Devamında “Giriş” bölümüne kadar küçük Romen rakamlarıyla (i, ii, iii, iv, v, vi...), “Giriş” bölümünden itibaren ise normal rakamlarla (1,2,3,4...) sayfa numaralandırması yapılır.

(6) Tez kapağının üst kısmına ortalayarak 12 punto ile “T.C.” ibaresi konulup 1 satır boşluk bırakılarak ortalı şekilde “TİCARET BAKANLIĞI” ibaresi konulur. Sayfayı ortalayarak 16 veya 18 punto ile koyu ve büyük harflerle tezin başlığı eklenir. Sayfanın sağ alt köşesine tezi hazırlayan adayın ve tez danışmanı ile birim amirinin isim ve soyismi 12 punto ile yazılır.

(7) Tezin kapak sayfasından sonraki sayfa “Tez Jürisi Kabul ve Onay” sayfası olarak boş bırakılarak ardından gelen sayfaya tezi hazırlayanın ismi ve soyismi, Bakanlığa giriş tarihi, birimi, tez danışmanı, tez teslim tarihi, dip notlar ve referanslar ile kaynakça hariç olmak üzere toplam kelime sayısı yazılır. İsteğe göre teşekkür ve kabulleri içeren bir paragraf eklenebilir.

(8) Yukarıda belirtilen sayfadan sonraki sayfaya tez içinde yer alan tüm şekil, grafik, tablo ve kısaltmaları gösteren bir “Simgeler ve Kısaltmalar” bölümü eklenir.

(9) “Simgeler ve Kısaltmalar” bölümünün yer aldığı sayfadan sonraki sayfaya bu maddenin “(8)” ve “(9)” numaralı paragraflarında belirtilen sayfaların, tezde yer alan tüm ana ve alt başlıkların, kaynakça ve eklerin sayfa numaralarının yer aldığı “İçindekiler” bölümü eklenir.

(10) İçindekiler sayfasından sonra tezin Türkçe ve İngilizce olmak üzere koyu ve 10 punto olarak yazılmış en fazla birer sayfa “Özet” kısmı konulur. Tez ana metninin bitimine “Kaynakça” ve varsa “Ekler” iliştilerilerek en son sayfaya da adayın bir sayfayı geçmeyen özgeçmiş eklenir.

Ana ve Alt Başlıklar

Madde 10- (1) Tez ana metni “Giriş”, “Literatür Taraması”, “Gereç ve Yöntemler”, “Bulgular”, “Tartışma ve Kısıtlar”, “Sonuç ve Öneriler” ana bölümlerinden oluşur.

(2) Ana bölüm başlıkları ile bu başlıkların ilk paragrafları arasında 3 satır, alt bölüm başlıkları ile bunların ilk paragrafları arasında ve bir bölüm metninin sonu ile alt bölüm başlığı arasında ise 2 satır aralık bırakılır. Yeni bölüme geçilince yeni sayfadan başlanır.

(3) Ana bölüm başlıkları 14 punto ile, büyük harflerle, koyu ve ortalararak; ana bölümlerin alt bölüm başlıkları ise 12 punto ile, büyük harflerle, koyu ve sol kenara yaslayarak yazılır. Ana bölümlerin alt bölüm başlıkları altında açılan diğer tüm alt başlıklar her kelimenin ilk harfi büyük (bağlaçlar hariç), sol kenardan 5 harf boşluk bırakılarak 12 punto ile koyu olarak yazılır.

(4) Ana bölümlerin alt bölüm başlıklarının önüne rakam (1,2,3...) yazılır ve alt bölüm başlığının altında açılan her alt başlıkta ikili, üçlü, dörtlü veya daha fazla rakam aralara nokta konularak (1., 2., 1.1., 2.1., 1.1.1., 2.1.1.,1.1.1.1., 2.1.1.1., 1.1.1.1.1., 2.1.1.1.1., gibi) yazılır.

Metin İçerisinde Atıf ve Kaynak Gösterme

Madde 11- (1) Metin içerisinde başka bir kaynaktan alıntı aynen aktarılırken bir satır boşluk bırakarak çift tırnak içinde (“...”) italik ve 10 punto ile yazılır.

(2) Metin içinde ve dipnotlarda diğer kaynaklara yapılan atıflar için “Harvard Sistemi” kaynak gösterme yöntemi kullanılır.

(a) Metinde atıf yapılan yerde cümle içinde veya cümle tamamlandıktan sonra, parantez açılarak yazarın sadece soyadı (baş harfi büyük, gerisi küçük harflerle) yazılıp araya virgül konularak eserin yayımlandığı tarih belirtildikten sonra iki nokta üst üste konularak atıf yapılan sayfa belirtilir ve parantez kapatılır.

Örnek: “Tez hazırlamak ciddi bir uğraşı gerektirirken Avrupa ülkelerinde bu süreç daha zor bir şekilde gerçekleşmektedir (Karakaya, 2004:58).”

(b) Cümlede bir yazarın adı zikredilerek bir atıf yaparken yazarın soyadı yazıldıktan sonra parantez açılarak eserin yayımlandığı yıl belirtildikten sonra iki nokta üst üste konularak atıf yapılan sayfa belirtilir ve parantez kapatılır.

Örnek: “Karakaya (2004:23), tez hazırlamanın ciddi bir uğraşı gerektirdiğini ve Avrupa ülkelerinde bu sürecin daha zor bir şekilde gerçekleştiğini ifade etmektedir.”

(c) Bir yazarın aynı tarihli iki farklı eserine tezde atıf yapılmış ise eserlerin yayımlanma tarihlerine atıf yapılma sırasına göre harf (a,b,c...) eklenir.

Örnek: Kürkçü (2003a:23), Kürkçü (2003b: 58)...

(ç) Birden fazla kaynağa aynı cümle içinde atıf yapılırken tüm yazarların soyadı tek bir parantez içerisinde ve her birinin eserleri arasına noktalı virgöl konularak yazılır.

Örnek: “ Tez yazmanın zorlukları ve Avrupa’da bu sürecin daha sistemli bir şekilde takip edildiği bilinmektedir (Karakaya, 2004:18; Aydın, 2002:31; Kürkçü, 1995:9).”

“Karakaya (2004:18), Aydın (2002:31) ve Kürkçü (1995:9) tez yazmanın Avrupa’da daha sistemli bir şekilde takip edildiğini belirtmektedir.”

(d) Birden fazla yazarı olan bir kaynağa atıf yapılırken parantez açılarak yazarların soyadları (baş harfi büyük, gerisi küçük harflerle) arasına “&” konularak yazılır ve ardından virgöl eklenip eserin yayımlandığı tarih belirtildikten sonra iki nokta üst üste konularak atıf yapılan sayfa belirtilir ve parantez kapatılır. İkinden çok yazarı olan kaynaklarda ise atıf yapılırken ilk yazarın soyadı yazılarak ve başkaları anlamında “ve başk” ibaresi eklenir.

Örnek: “Serbest Ticaret Anlaşmaları, ülkelerin dış ticaretini serbestleştirirken aynı zamanda üretim kapasitelerini de artırmaktadır (Budak&Bakır, 2002:58).”

“Budak ve Bakır (2002:23), Serbest Ticaret Anlaşmalarının ülkelerin dış ticaretini serbestleştirirken aynı zamanda üretim kapasitelerini de artırdığını ifade etmektedir”

“Göksu ve başk. (2003:58) tercihli ticaret anlaşmalarının imzalanmasının daha kolay olduğunu tespit etmiştir.”

(e) Atıf yapıldığında kaynak içinde kaynak gösterilirken birincil kaynak ile ikinci kaynak arasına “belirtildiği gibi” ifadesi eklenir.

Örnek: “Tez hazırlanırken gereç ve yöntemlerde nicel bir yöntem kullanılması, istatistiksel verilerin mevcut olması durumunda tercih edilir (Mahoney, 2002: Albert, 2007’de belirtildiği gibi).”

(f) Metin içinde ve dipnotlarda kısaltmalar kullanılıyorsa (adı geçen eser-age, bakınız-bkz, gibi) bu kısaltmalar yönergenin 9 uncu maddesinde belirtilen “Simgeler ve Kısaltmalar” bölümünde açıklanır.

(3) Metinde yer alan şekil ve grafiklerin altına şekil/grafik numarası (A.1, A.2,...) ve açıklaması yazılır. Dipnotlar ise ana metnin akıcılığını bozmayacak şekilde ve ana metne dair detaylar vermek üzere kısa olarak eklenir.

Kaynakça Belirtilmesi

Madde 12- (1) Metin içinde atıfta bulunulan ve tezi hazırlarken faydalanılan kaynaklar “Harvard Sistemi” kullanılarak kaynakça kısmında belirtilir.

(a) Büyük harflerle sayfayı ortalayarak “KAYNAKÇA” yazıldıktan sonra eserler yazarların soyadına göre alfabetik olarak sıralanır.

(b) Eserin yazarının soyadı yazılıp virgül konulduktan sonra adının baş harfi eklenir ve parantez içinde eserin yayımlanma tarihi belirtilir. Tarih belirtildikten sonra çift tırnak içerisinde eserin adı her kelimenin baş harfi büyük olacak (bağlaçlar hariç) şekilde yazılarak bir virgül konulur ve eserin basıldığı matbaanın adı yazılır.

Örnek: CANGÖK, U. (2004) “Avrupa Ülkelerinde Tez Yazımına İlişkin Denemeler”, Cemiloğlu Kitapçılık Matbaa A.Ş.

HAKTAN, İ. ve SELİM, M. (2002) “Adaylara Tez Konusunda Tutulan Işık”, Makam Yayıncılık

KARAKAYA, M., AYDIN, M. & KÜRKÇÜ, B. (2013) “Tez Yazarken Dikkat Edilecek Hususlar”, Personel Yayıncılık

(c) Tarihli dergilerde ve diğer yayın organlarında yayımlanan makaleler, kaynakçada sayfa sayısı ve dergi basım sayısı ile birlikte gösterilir.

Örnek: ÖZYURT, Y. ve KALE, Ç. (2011) “Tez Hazırlık ve Kontrol Aşamalarında Yaşanılan Aksaklıklar”, *Personelim Dergisi*, vol. 23, no. 23, ss. 23-58

(ç) Eser, bir web sitesinde yayımlanmış ise bu web sitesinin “URL” adresi de eserin sonunda belirtilir.

Örnek: GÖKSU, A., KERMAN, Ö. ve FERTELLİ, M. (2012) “Geçmişten Günümüze Tez Çalışmaları”, *Makamın Sesi*, vol. 23, no,23, ss. 23-58. URL: <http://www.makaminsesi.org/tezcacismasi.aspx> (11.04.2012)

EREN, M., KAVAKLI, Z. ve TANER, S. (1999) “Tezin Eğitimdeki Yeri”, *Personelcinin Köşesi*, vol. 58, no. 58, ss. 58-99. URL: www.personeliz.org/tezkosesi (11.04.1999)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tezin Cilt ve Düzeni

Madde 13- (1) Tez, aday tarafından Tez Jürisine sunulurken spiral ciltlemeyle ciltlenerek teslim edilir. Tezi başarılı bulunan adaylar, tez savunması sonrasında tezlerini siyah karton kapakla ciltleterek Personel Genel Müdürlüğüne iletir.

(2) Tez, yönergenin 9 uncu maddesinde belirtilen sıraya uygun şekilde düzenlenip matbu hale getirildikten sonra ciltlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hususlar

Madde 14- (1) Bu yönergede belirtilmeyen özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve uygulamada ortaya çıkacak sorunları çözümlenmeye Personel Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Madde 15- (1) Bu yönerge hükümleri onay tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 16- (1) Bu yönerge hükümleri Ticaret Bakanı tarafından yürütülür.

TEZ ÖNERİSİ BİLDİRİM FORMU

Adayın

Adı Soyadı:

Kurum Sicil No:

Görevli Olduğu Birim:

Tez Danışmanının

Adı Soyadı:

Birimi/Unvanı:

Tez Öneri Taslağı

Tez Konusu Öncelik Sırası:

Tezin Konu Başlığı:

a- Tezin Konusu ve Araştırma Sorusu:

b- Tezin Amacı:

c- Temel Argüman:

ç- Gereç ve Yöntemler (Metodoloji):

d- Başlangıç Kaynakçası:

../../....

(İmza)

Aday

UYGUNDUR

../../....

(İmza)

Birim Amiri

TEZ DEĞERLENDİRME VE PUANLAMA TABLOSU

Tez Sahibinin Adı Soyadı:

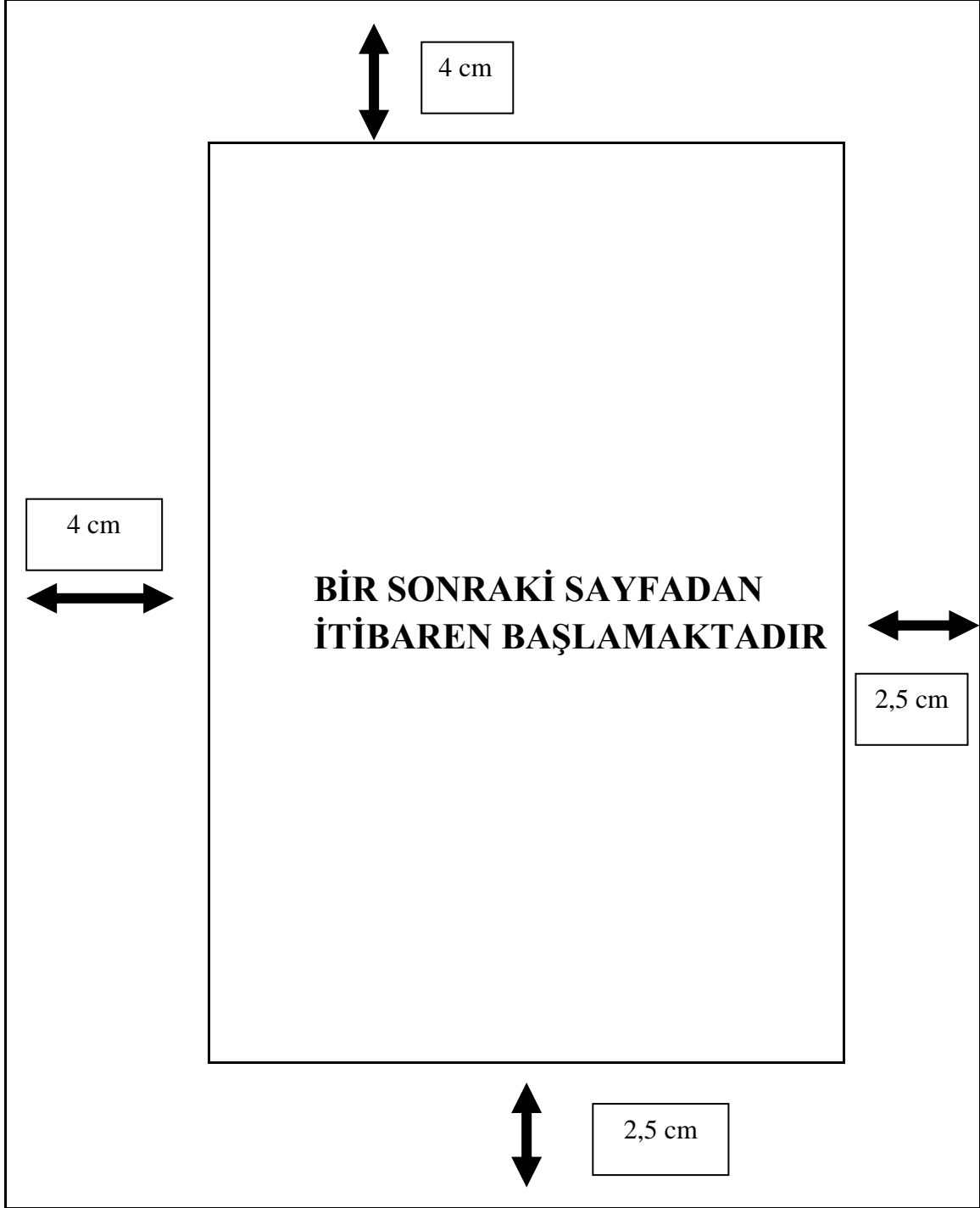
Tez Değerlendirme Jüri Üyesi:

Tez Değerlendirme Tarihi:

DEĞERLENDİRME KRİTERİ	TOPLAM PUAN	VERİLEN PUAN
1- Biçim Değerlendirme		
a) Tezin Tez Hazırlama Kılavuzuna Uygunluğu	10	
b) Tezin Yazım Kurallarına Uygunluğu	5	
c) Kaynakça Yeterliliği ve Tez Konusuna Uygunluğu	5	
TOPLAM	20	
2- İçerik Değerlendirme		
a) Tezin Bilimsel Esaslara Uygunluğu	15	
b) Tezin Konusunun Bakanlık Görev Alanı ile Uyumluluğu	5	
c) Tezin Özgünlüğü	10	
ç) Sonuç ve Bulguların Tutarlılığı	5	
d) Kullanılan Araştırma Yönteminin Uygunluğu	5	
e) Verilerin Analiz Biçiminin Uygunluğu	5	
f) Konunun Anlatım Şekli (Yalınlığı, Anlaşılabilirliği ve Tekrardan Kaçınma)	10	
g) Tezin Literatüre Katkısı	5	
TOPLAM	60	
3- Tez Savunması Değerlendirme		
a) Anlatım ve Muhakeme Gücü	10	
b) Savunma ve Sorulara Cevap Verme Yeteneği	10	
TOPLAM	20	
GENEL TOPLAM:	100	
Görüş ve Değerlendirme:		

TEZ HAZIRLAMA ÖRNEK ŞABLONU

T.C.

ETİK KURALLARA UYGUNLUK BEYANI

Uzmanlık tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlardan her seferinde değinme yaparak yararlandığımı ve Ticaret Uzmanlığı Yönetmeliđine uygun olarak hazırladığımı belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Ticaret Bakanlığı tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

(Tarih)

(İmza)

(Adı Soyadı)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

**YATIRIM TEŞVİK DESTEKLERİNİN
TERÖRİZMİ AZALTMADAKİ ROLÜ**

(Sayfayı Ortalayarak 16 veya 18 Punto ile Büyük Harflerle Yazılmalı)

Tezi Hazırlayanın İsmi

Tez Danışmanının İsmi

Birim Amirinin İsmi

TEZ JÜRİSİ KABUL VE ONAY SAYFASI

İsim-Soyisim:

Bakanlığa Giriş Tarihi:

Birimi:

Tez Danışmanı:

Tez Teslim Tarihi:

Kelime Sayısı (Dip Notlar, Referanslar ve Kaynakça Hariç):

Teşekkür ve Kabuller (İhtiyari)

Uyarı

Bu Şablondaki alıntılar sadece örnek göstermek amacıyla konulmuş olup, Burak Kürkçü'nün 2013 tarihli yüksek lisans tezinden yapılan alıntıları içermektedir. Yazarın izni olmadan herhangi bir şekilde kullanılamaz, atıf yapılamaz.

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kısaltma	Açıklama
GBOK	Gümrük Birliği Ortaklık Komitesi
AGE	Adı Geçen Eser
Ve Başk	Ve Başkaları

Simge	Açıklama
α	alfa
.	.
.	.

TABLO VE ŞEKİLLER

Tablo 1:	İllere Göre Gayri Safi Milli Hasıla Dağılımı
Tablo 2:

Şekil A1:	Yatırım Teşvik Unsurları

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
KAPAK	
KABUL VE ONAY SAYFASI (Boş Bırakılan Sayfa)	
TEŞEKKÜR	i
SİMGELER VE KISALTMALAR	ii
İÇİNDEKİLER	iii
ÖZET-ABSTRACT (10 Punto ile Koyu Yazılmalı)	iv-(v)

GİRİŞ (14 Punto ile Koyu)

1. XXXXXX ve XXXXXX (12 Punto ile Koyu ve Sola Yaslanık Yazılmalı).....	1
1.1. Xxxx Xxxx Xxxx (12 Punto ile Koyu ve Soldan 5 harf içeride).....	xx
1.1.1. Xxxx xxxx xxxx	xx
1.1.1.1. Xxxx xxxx xxxx	xx
1.1.1.1.1. Xxxx xxxx xxxx	xx
1.1.1.1.2. Xxxx xxxx xxxx	xx
1.1.1.2. Xxxx xxxx xxxx	xx
1.1.2. Xxxx xxxx xxxx	xx
1.2. Xxxx Xxxx Xxxx	xx
2. XXXX XXXX XXXX	xx

LİTERATÜR TARAMASI

1. XXXX XXXX XXXX	25
1.1. Xxxx Xxxx Xxxx	xx
1.2. Xxxx Xxxx Xxxx	xx
2. XXXX XXXX XXXX	xx

GEREÇ VE YÖNTEMLER

1. XXXX XXXX XXXX	35
1.1. XXXX XXXX XXXX	xx
1.2. XXXX XXXX XXXXxx
2. XXXX XXXX XXXX	xx

BULGULAR

1. XXXX XXXX XXXX	45
1.1. XXXX XXXX XXXX	xx
1.2. XXXX XXXX XXXXxx
2. XXXX XXXX XXXX	xx

TARTIŞMA ve KISITLAR

1. XXXX XXXX XXXX	60
1.1. XXXX XXXX XXXX	xx
1.2. XXXX XXXX XXXXxx
2. XXXX XXXX XXXX	xx

SONUÇ ve ÖNERİLER

KAYNAKÇA

EKLER

EK 1:

EK 2:

ÖZGEÇMİŞ (Bir Sayfadan Fazla Olmamalı)

ÖZET

Buraya Türkçe olarak 10 punto ile bir sayfayı geçmeyen “ÖZET” yazılmalıdır.

ABSTRACT

Buraya İngilizce olarak 10 punto ile bir sayfayı geçmeyen “ABSTRACT” yazılmalıdır.

GİRİŞ

1. XXXXXX ve XXXXXX

Devlet tarafından sağlanan yatırım teşvik destekleri terörü azaltır mı? Bu çalışma devlet tarafından verilen yatırım teşvik desteklerinin, siyasi hedefleri olan terörizme desteği azaltıp azaltmadığını anlamayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede, Türkiye’de uygulanan bölgesel yatırım teşviklerinin, uygulandığı bölgedeki bireylerin terör örgütlerine¹ olan destek oranlarına etkisi incelenmektedir.

1.1. XXXX XXXXXXXX

Adalet, hakkın gözetilmesi ve yerine getirilmesi anlamına gelir. Haklı ile haksızın ayırt edilmesi adaletle sağlanır. Bu anlamda herhangi bir durumun adil olup olmadığından söz edilebilir (Karakaya, 2003a:15; Aydın, 2002:31; Kürkçü, 1995:9).

1.1.1. XXXXXX ile XXXXXXXX

Terör örgütlerinin üç temel amacı vardır: 1) Siyasi hedefleri gerçekleştirmek için sistemli şiddet eylemleri yapmak, 2) Ekonomik devamlılık için ittifaklar kurmak ve diğer suç alanlarında (Uyuşturucu trafiği, silah ticareti, kaçak işçi transferleri vb) faaliyet göstermek, 3) Varlığını devam ettirebilmek için yeni bireyleri örgüte kazandırmak. Bu çerçevede, bireylerin örgüte katılıp katılmayacağını belirleyen siyasi, kültürel, sosyal, ekonomik, psikolojik, etnik ve dinsel motifler terör örgütleri tarafından mümkün olduğunca suistimal edilir. Örgüte katılan bireyin terörist, özgürlük savaşçısı, isyancı, aktivist ya da gerilla olarak adlandırılması farklı grupların siyasi pozisyonu ve perspektifine göre farklılık gösterir. Karakaya (2003a:24) bir çalışmasında bu duruma şöyle açıklık getirmiştir:

¹ Dipnot olması halinde sayfanın bu kısmına 10 punto ile akıcılığı bozmayacak şekilde ve kısa olarak yazılacaktır.

“Adalet, ödüllerin ve cezaların ahlaken haklılaştırılabilir dağıtımına dair zihinsel bir izlenimdir. Kısaca adalet her bir kişiye, genellikle adilane hak edişleri olduğu düşünülen şeyi, yani kendi hakkını vermekle ilgilidir. Bu anlamda adalet, toplumdaki her faydanın dağıtımına uygulanabilir. Özgürlük, haklar, iktidar, refah, boş vakit ve fırsat gibi.”

1.1.1.1. Xxxx Xxxxxx Xxxxxx Xxxx

Karakaya (2003b:28) sosyal adaleti bir toplumda ekonomik bakımdan zayıf durumdaki sınıfları daha güçlü sınıflar karşısında korumak, sınıflar arasındaki gelir dengesizliklerini giderici yönde önlemler almak şeklindeki faaliyetlere verilen genel isim olarak tanımlamaktadır.

1.1.1.2. Xxxx veya Xxxxxx

Wilkinson ve Stewart (1987:59) terör sürecinde 5 katılımcı olduğunu belirtir. Bunlar terörist, kurban, yıldırılmış toplum, toplumun tarafsız kısımları ve uluslararası aktörlerdir. İlginçtir ki bu yaklaşım terörizmin doğrudan muhatabı ve en önemli unsur olan devleti, yerel ve merkezi hükümeti belirtmemektedir.

1.1.1.2.1. Xxxx Xxxxxx Xxxxxx

Borum (2004:35), bireyleri motive eden unsurları adaletsizlik, eşitsizlik, kimlik arayışı ve bir gruba ait olma ihtiyacı olarak sıralar. Ferracuti ve Bruno (1981:21) ise bireylerin etnik, dinsel, eğitim ve ekonomik durumlarından ötürü aşağılanan bireylerin terörist olmaya yatkınlığını dile getirmektedir. Öte yandan Merton (Poloma, 2004’te belirtildiği gibi), kişinin sosyal değerini kaybetmesinin, gerilimi ve suçu daha iyi bir hayata giden bir yol olarak görmesine yol açtığını ifade etmektedir.

1.1.1.2.2. Xxxx ve Xxxxxx

Siyasi sistemdeki değişimler çerçevesinde, terör örgütleri de politik hedef ve söylemlerini zaman içerisinde değiştirebilmektedir. Kurulduğunda devlete karşı savaş açıp etnik bir azınlığı özgürleştirme hedefini benimseyen bir örgüt, siyasi sistemdeki değişikliklerle birlikte söylemini sosyal adalet ve ekonomik eşitliğin sağlanması şeklinde değiştirerek devletin uygulamalarından zaten memnun olmayan kitleleri

etkilemeyi amaçlayabilmektedir. Bu çerçevede, pek çok ayrılıkçı örgüt, kuruluş aşamasında ekonomik eşitsizliğe odaklanan ideolojileri benimsemektedir.

1.2. XXXXX XXXXXXXX

Berrebi (2007:71) intihar bombacılarının yüzde 60'ının lise eğitiminden daha yüksek eğitime sahip olduğunu tespit etmiştir². Bununla birlikte Benmelech ve Berrebi (2007:47), eğitilmiş intihar bombacılarının daha yüksek tahrip gücüne sahip olduğunu ve bu anlamda daha etkili olduğunu ifade etmektedir.

1.2.1. XXXXXX ile XXXXXXXX

Sosyal adalet ilk başta işçi sınıfları ekseninde kullanıldı. Zamanla sosyal adalet kavramının kapsamı genişletildi. Bugün, iktisadi bakımdan zayıf olan tüm sınıfların korunması veya bunların yaşam düzeylerinin yükseltilmesi için kullanılmaya başlandı. (Göksu&Kale, 2011:49)

Fakat son 30 yılda sosyal adalet kavramının önemini yitirdiği yönünde pek de doğru olmayan tezler öne sürülmektedir. (Kürkçü, 2002:18; Aydın, 2007'de belirtildiği gibi)

1.2.2. XXXX XXXXXXXX XXXX

Rapoport (2004:83) tarih boyunca dört farklı terör dalgası olduğunu ifade eder ve bunların ilkinin 1880'lerde ortaya çıkan anarşist dalga, ikincisinin 1920'lerdeki anti-koloni dalgası, üçüncüsünün 1960'larda başlayıp 1990'lara kadar devam eden yeni sol akım ve sonuncusunun da 1979'da başlayan küresel dalga olduğunu belirtir. Örgütlerin de kendi aralarında ve uluslararası sistem içerisindeki ilişkilerini de bu dalgalar içindeki örgütsel kültürleri belirler.

1.2.2.1. XXXXXXXX XXX XXXXXXXXXXXX

Terör çalışmalarındaki en büyük sorunlardan bir tanesi, bu çalışmaların bulgularını diğer örgüt türlerine de genellemesidir. Ekonomik ve eğitimsel problemlerin teröre

² Detaylı tartışma için bkz Newman (2006)

etkisini çalışan araştırmalar, örgütsel kültürü ve ideolojisi farklı olan örgütlere yaptıkları çalışmanın bulgularını genelleme hatasına düşmektedirler (Newman, 2006:15; Hudson, 1999:72).

2. XXXXXX XXXXXX

Zimmerman (2011:83) küreselleşmenin ekonomik ve sosyal eşitsizliği arttırdığını ve zayıflayan devlet sisteminin ekonomik olarak geri kalan grupları daha fazla koruyamayacağını ifade ederek bu sürecin sonunda terör örgütlerinin faaliyete geçmek için uygun zemine daha kolay sahip olacağını belirtmektedir.

2.1. XXXXXX xx XXXXXX XXXX XXXXXX

Örgütlerden sonra bireylerin motivasyonları incelendiğinde, Rübbelke (2004:57) devletin teröre karşı aldığı karşı önlemlerin caydırıcılığının artmasıyla birlikte teröre verilen bireysel desteğin azalacağını ortaya koymaktadır. Ancak bu görüş, terörist grupların propaganda teknikleriyle çelişmektedir (Galula, 1964:46). Devletin vereceği aşırı tepki, genellikle terör örgütlerinin arzuladığı bir durumdur ve bu sayede elemanlarını daha da marjinalleştiren örgütler, bireylerin örgüte bağlılıklarını arttırdıkları gibi tarafsız grupların da devletin aşırı tepkisinden rahatsız olmasını kullanırlar.

2.1.1. XXXXXX XXXXXX xx XXXXXX XXXXXX

Meierrieks ve Gries (2013:36) terör eylemlerine inceleyerek, ekonomik ve politik olarak az gelişmiş ülkelerin daha güçlü bir terörle karşı karşıya kaldığını; ancak bu ilişkinin sebep sonuç ilişkisinden ziyade bir korelasyon olduğunu ortaya koymuşlardır. Adı geçen yazarlar ayrıca bu korelasyonun Soğuk Savaş sonrasında yükselen milliyetçi-ayrılıkçı ve dinsel hareketlerin yükselmesiyle birlikte düştüğünü belirtmişlerdir.

2.2. XXXX XXXXXXXX

Din, etnik kimlik, coğrafya, sosyal dışlanma ve hakların adaletsiz dağılımının yanında, ekonomik problemlerin terörizmi arttırmadaki etkisi akademik alanda en önemli etken olarak araştırılmaktadır³. Bu kapsamda, Kahn ve Weiner (2002:67) fakirliğin terörizmi arttırdığını; küreselleşmenin de medya ve internet aracılığıyla fakir insanların bilincini arttırdığını ifade etmektedir. Bu da bireylerin radikalleşmesine ve ayrılıkçı örgütler tarafından manipüle edilmesine yol açmaktadır.

2.2.1. XXXXXX XXXXXX xx XXXXXX

Literatürdeki çalışmalar ekonomik değişkenlerle terör arasında sebep sonuç ilişkisi bulamasa da ekonomik sıkıntıların terörün artmasıyla ilişkili olduğuna dair güçlü bulgulara ulaşmışlardır. Bazen bir ayaklanma etnik bir çatışma olarak algılansa da ekonomik faktörler incelendiğinde etnik çatışmanın çıkış sebebinin bireylerin ekonomik katılıma dahil edilmemesi olduğu ortaya çıkmaktadır.

2.2.1.1. XXXXXX XXXXXX xx XXXXXX

Terörün fakir bölgelerdeki etkisinin nasıl azaltılacağına yönelik öneriler sunmak, bu alanda çalışan akademisyenler için en zor konulardan biridir. Ekonomik perspektiften bakan bazı çalışmalar (Meierrieks&Gries, 2013:77), bireylerin ekonomik katılımının artırılması ve ekonominin canlandırılmasının fakir bölgelerde teröre desteği azaltacağını öne sürmektedir.

2.2.1.1.1. XXXXXX XXXXXX xx XXXXXX

Terör eylemleri ülke profiline, terör örgütünün içsel taktiklerine, ekonomik gücüne, moral ve motivasyonuna, aldığı dış desteğe ve devletin karşı önlemlerine bağlı olarak değişmektedir ve terör eyleminin hazırlayıcı ve azmettiricisinin dış bir odak olup olmadığını tespit etmek kolay değildir (Newman, 2006:99)

³ Abadie (2006), Krueger (2007), Piazza (2008), Berman (2002) ve Kahn&Weiner (2002)'i daha derin tartışma için inceleyiniz.

LİTERATÜR TARAMASI

1. XXX ve XXXXXX

Terör alanındaki pek çok akademik çalışma, temel bir soruya odaklanır: Bireyler neden terör örgütlerine katılmaktadır? Martin (2004:54) bireylerin radikalleşmesine sebep olarak malların, kaynakların, gücün, sağlık hizmetlerinin ve sosyal hakların dağılımındaki eşitsizliğin yarattığı düzensizliği gösterir. Bu radikalleşmeyi bireylerin bir anlık kararları olarak değil, yaşanan uzun bir sürecin sonucu olarak görmek daha isabetlidir (Kayaoğlu, 2010:65-67). Bir çok birey suça eğilimi olduğu için değil, tek başına ulaşamayacağı siyasi bir hedefe ulaşmak için terör örgütlerine katılır ve bu süreci ulvi bir amacı gerçekleştirmek için meşru bir yol olarak kabul eder (Karakaya ve başk, 2013:31).

1.1. XXXXX XXXXXX

Ekonomik problemleri olan bireyleri örgütlere entegre edip şiddet eylemleri için motive etmek, bu bireylerin mutlak bağlılığından ötürü daha kolay ve az masraflıdır. Berman (2002:67) ve Stern (2000:15), yeni teröristlerin genellikle işsiz ve fakir gönüllülerden seçildiğini açıklamaktadır.

1.1.1. XXXXX ve XXXXXXXX

XXXXXXXX xxxx xxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx xxxxxx xxxxxxxxxxxx.....

1.1.2. XXXX XXXX XXXXXXXX XXXX

XXXX xx xxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ÖRNEK ŞEKİL

Şekil A.1. Terör Örgütlerinin Eleman Kazanma Süreçleri

GEREÇ VE YÖNTEMLER

1.XXXXXX ve XXXXXX

Sosyal bilimlerdeki varsayımların test edilmesi için çeşitli kantitatif (nitel) ve kalitatif (nicel) metotlar kullanılabilir⁴. Ne yazık ki, bireylerin terörü desteklemesinde ekonomik değişkenlerin rolünü inceleyen kantitatif çalışma sayısı çok azdır. Bu çalışma, kullandığı özgün veri seti ile, ekonometrik analiz yaparak literatürdeki boşluğu doldurmayı ve bu alana katkı sağlamayı hedeflemektedir. Çalışmadaki ampirik analizler, ekonomik problemlerin bölgede teröre desteği arttırdığı varsayımını test etmektedir.

1.1. XXXXX XXXXXX

Bu tezde kullanılan veri bölgesel yatırım teşviklerinin illere göre dağılımı ve..

Bağımlı Değişken	Verinin Açıklaması	Kaynak
GAP	Kukla Değişken=1 eğer şehir GAP şehri ise	Kaynak: www.gap.gov.tr
Index.s.e.	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan Sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi	Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı www.sanayi.gov.tr
Hhs	Şehirlerdeki ortalama hanehalkı sayısı	Kaynak: Türk İstatistik Enstitüsü (www.tuik.gov.tr)
Gini	Yıllara göre Gini katsayısı	
Unemployonat	Yıllara göre işsizlik oranları	
Growthnat	Yıllara göre büyüme rakamları	
GDPpccity	Şehir bazında GSMH (cari fiyatlarla)	
Popden	Nüfus Yoğunluğu için kategorik değişken	
LnPOP	X şehrinde T zamanındaki nüfus artış oranı	

⁴ Kalitatif test metodları için bkz Mahoney (2012).

BULGULAR

1. XXXXXXX XXXXXXX

Bu çalışmada kullanılan negatif binomial regresyon ile.... ölçülerek ..nin ...ye etkisi araştırılmıştır. Alınan sonuçlara göre artması ile arasında negatif bir korelasyon görülmüş olup, birim başına azalma kadardır.

1.1. XXXXXX XXXXXXX

XXXXX xxxx xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxx.....

1.1.1. XXXXXX XXXXXXX XXXXXXX

XXXXX xxxx xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxx.....

1.1.1.1. XXXX XXXX XXXXXXXXX

XXXXX xxxx xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxx.....

2. XXXXXXX XXXXXXX

XXXXX xxxx xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxx.....

2.1. XXXXXXX XXXXXXX

XXXXX xxxx xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxx.....

2.1.1. XXXXXX XXXXXXX XXXXXXX

XXXXX xxxx xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxx.....

2.1.1.1. XXXX XXXX XXXXXXXXX

XXXXX xxxx xxxxx xxxxxxxxxxx xxxxxxxxxxxxxxxxxxx.....

TARTIŞMA VE KISITLAR

1. XXXXX XXXXX XXXXXXXXXXXX

Yapılan ekonometrik analiz sonucunda elde edilen bulgular yatırım teşviklerinin fazla olduğu illerde ... ya desteğin azaldığını göstermektedir. Teşvik miktarı, işsizlik oranları ... nın altına düştüğünde belirgin bir artış göstermektedir. Her ne kadar Creshaw (2006:45) desteklerin ... kadar artmasının desteği azaltmak için yeterli olduğunu ifade etse de, yapılan çalışmada bu oran ... olarak ortaya konulmuştur.

1.1. XXXX XXXXX XXXXXXXX XXXXX

Yapılan çalışmada ...nın ya etkisi bilinmekle birlikte konusunda veri bulunmadığı için ... testi yapılamamıştır. Veri mevcut olsa idi, testi yapılarak sonuca ulaşılması beklenmektedir.

2. XXXXXXX XXXXXXXX

Bu çalışmada kullanılan negatif binomial regresyon ile..... ölçülerek ..nin ...ye etkisi araştırılmıştır. Alınan sonuçlara göre artması ile arasında negatif bir korelasyon görülmüş olup, birim başına azalma kadardır.

2.1. XXXXXXX XXXXXXXX

XXXXX XXXX XXXXX XXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.....

2.1.1.XXXXX XXXXXXX XXXXXXXX

XXXXX XXXX XXXXX XXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.....

2.1.2. XXXX XXXX XXXXXXXX

XXXXX XXXX XXXXX XXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.....

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. XXXX XXXXX XXXXXXXX

Devlet tarafından verilen yatırım teşviklerinin, yaparak terörizme verilen sivil desteği azalttığı öngörülmektedir. Bu çalışmada, kullanılarak sonuçlarına varılmıştır. Bu sonuçlar, literatürdeki genel görüş olan ile çelişmektedir. Bunun sebebi bu çalışmanın daha önce kullanılmayan verilerini de eklemiş olmasıdır. Destekleri düzenlemek için..... hususlarında önlem alındığı takdirde..... olacaktır.

Sonuç olarak mümkün bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- AYDIN, M. (2002), “Adalet Algısında Değişim”, Ekonomi Matbaası
- BERMAN, A., STERN, B. (2002) “Terörizmin Sosyal Kökeni”, *Makamın Sesi*, vol. 23, no,23, ss. 23-58 URL: <http://www.makaminsesi.org/terorizm.aspx>
- GÖKSU, A. ve KALE, Ç. (2011) “Adil Bir Dünya Ütopya mı?”, *Adalet Dergisi*, vol. 23, no.23, ss. 23-58
- KARAKAYA, M., AYDIN, M. ve KÜRKÇÜ, B. (2013) “Ekonomik Destekler Terörü Nasıl Engeller?”, Personel Yayıncılık
- KARAKAYA, M. (2003a) “Adalet Nedir”, Personel Yayıncılık
- KARAKAYA, M. (2003b) “Sosyal Adalet Tartışmaları”, Personel Yayıncılık
- KAYAOĞLU, D. (2010). Terörizm üzerine bir araştırma.Yayımlanmamış doktora tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- KÜRKÇÜ, B. (1995) “Adalet Neyin Temelidir”, Burak Yayıncılık

EKLER

EK-1:

ÖZGEÇMİŞ

AD – SOYAD

Adres:

Telefon:

e-mail:

KİŞİSEL BİLGİLER

Doğum Tarihi :

Medeni Hali :

Uyruğu :

Askerlik Durumu :

EĞİTİM

YIL – YIL	XXX Üniversitesi Fakülte, Bölüm Adı Not Ortalaması	ŞEHİR
-----------	--	-------

AY/YIL	Yabancı Dil Okulu 4 Haftalık Yaz Okulu	ŞEHİR
--------	---	-------

YIL – YIL	Lise, Kolej vb.	ŞEHİR
-----------	-----------------	-------

İŞ TECRÜBESİ

YABANCI DİL

MESLEKİ EĞİTİMLER/SEMİNERLER

HOBİLER